

کتاب جامع

دروس آزمون استخدامی متمرکز کشور

براساس آخرین تغییرات

حیطه اختصاصی آموزش و پرورش

ویراست هشتم همراه با اضافات و اصلاحات ویژه آزمون ۱۴۰۳

(اسناد قوانین بالادستی آموزش و پرورش، روان‌شناسی تربیتی، روش و فنون تدریس، اندازه‌گیری، سنجش و پیشرفت تحصیلی، روان‌شناسی رشد و اختلالات یادگیری)

مطابق سرفصل‌های مواد امتحانی سازمان سنجش آموزش کشور

- ✓ شرح کامل و جامع درس، مفاهیم و نکات کلیدی
- ✓ بیش از ۲۰۰۰ سوال استاندارد میکرو طبقه‌بندی شده همراه با پاسخ تشریحی
- ✓ پاسخ تشریحی سوال‌های آزمون کارشناسی ارشد و دکتری تا ۱۴۰۲
- ✓ پاسخ تشریحی سوال‌های آزمون استخدامی ۹۵ تا ۱۴۰۲ همراه با ارجاع به متن کتاب

کاظم آرمان‌پور

زیر نظر

دکتر محسن طالبزاده نوبریان

عضو هیات علمی دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی

فهرست مطالب

❖ بخش اول: اسناد و قوانین بالادستی آموزش و پرورش

فصل ۱: سند تحول بنیادین آموزش و پرورش	۹
فصل ۲: سیاست‌های کلی ایجاد تحول در آموزش و پرورش	۳۳
فصل ۳: آیین‌نامه اجرایی مدارس	۳۵
سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده	۸۳
پاسخنامه تشریحی سؤالات	۱۱۰
منابع بخش ۱	۱۱۴

❖ بخش دوم: روان‌شناسی تربیتی (پرورشی)

فصل ۱: کلیات	۱۱۷
سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل ۱	۱۲۹
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۱	۱۳۵
فصل ۲: تفاوت‌های یادگیری	۱۳۹
سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل ۲	۱۶۳
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۲	۱۷۲
فصل ۳: نظریه‌های یادگیری	۱۷۷
سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل ۳	۲۰۹
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۳	۲۲۹
فصل ۴: هوش و تفکر	۲۴۳
سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل ۴	۲۶۴
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۴	۲۷۰
فصل ۵: آموزش	۲۷۳
سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل ۵	۲۱۷
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۵	۲۳۸
فصل ۶: روش تربیتی اسلام	۲۴۹
سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل ۶	۲۵۸
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۶	۲۵۹
منابع بخش ۲	۲۶۰

❖ بخش سوم: روش‌ها و فنون تدریس

فصل ۱: کلیات	۳۶۳
سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل ۱	۳۹۱
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۱	۳۹۹
فصل ۲: تدریس و فرآیند آن	۴۰۳
سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل ۲	۴۳۱
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۲	۴۵۱
فصل ۳: الگوهای تدریس	۴۶۱
سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل ۲	۴۸۰
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۳	۴۹۴
فصل ۴: روش‌های تدریس	۵۰۱
سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل ۴	۵۲۸
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۴	۵۴۷
منابع بخش ۴	۵۵۹

❖ بخش چهارم: اندازه‌گیری، سنجش و پیشرفت تحصیلی

فصل ۱: سنجش و اندازه‌گیری	۵۶۳
سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل ۱	۵۷۱
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۱	۵۷۵
فصل ۲: دسته‌بندی آزمون در علم روان‌شناسی	۵۷۹
سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل ۲	۵۸۳
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۲	۵۸۶
فصل ۳: ارزشیابی آموزشی	۵۸۹
سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل ۳	۵۹۹
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۳	۶۰۴
فصل ۴: ارزشیابی پیشرفت تحصیلی	۶۰۹
سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل ۴	۶۱۵
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۴	۶۲۰
فصل ۵: طراحی آزمون‌های پیشرفت تحصیلی	۶۲۵
سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل ۵	۶۶۷
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۵	۶۸۰
فصل ۶: اجرا، نمره‌گذاری، تحلیل و تفسیر آزمون	۶۸۷
سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل ۶	۷۰۶
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۶	۷۱۴
فصل ۷: هنجارها و نیم‌رخ‌های روانی	۷۲۳
سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل ۷	۷۳۰
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۷	۷۳۴
فصل ۸: پایایی	۷۳۹
سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل ۸	۷۴۹
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۸	۷۵۷
فصل ۹: روایی آزمون	۷۶۵
سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل ۹	۷۷۱
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۹	۷۷۷
منابع بخش ۵	۷۸۳

❖ بخش پنجم: روانشناسی رشد

فصل ۱: کلیات روان شناسی رشد..... ۷۸۷	پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۵..... ۹۶۵
سؤالات میکرو طبقه بندی شده فصل ۱..... ۸۰۰	فصل ۶: نظریه های نمو یافتگی..... ۹۷۳
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۱..... ۸۰۳	سؤالات میکرو طبقه بندی شده فصل ۶..... ۹۷۹
فصل ۲: حیاتی رشد..... ۸۰۷	پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۶..... ۹۸۲
سؤالات میکرو طبقه بندی شده فصل ۲..... ۸۴۴	فصل ۷: دیدگاه رفتارگرایی یادگیری اجتماعی بندورا..... ۹۸۵
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۲..... ۸۵۴	سؤالات میکرو طبقه بندی شده فصل ۷..... ۹۹۳
فصل ۳: نظریه های شناختی رشد..... ۸۶۵	پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۷..... ۹۹۵
سؤالات میکرو طبقه بندی شده فصل ۳..... ۸۸۵	فصل ۸: مفهوم تحول بازی و تقلید..... ۹۹۷
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۳..... ۸۹۷	سؤالات میکرو طبقه بندی شده فصل ۶..... ۱۰۰۴
فصل ۴: نظریه های روان تحلیلی..... ۹۱۱	پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۶..... ۱۰۰۵
سؤالات میکرو طبقه بندی شده فصل ۴..... ۹۲۷	منابع بخش ۵..... ۱۰۰۶
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۴..... ۹۳۶	
فصل ۵: نظریه های یافتی (گردارشناسی) رشد..... ۹۴۷	
سؤالات میکرو طبقه بندی شده فصل ۵..... ۹۵۷	

❖ بخش ششم: اختلالات یادگیری

فصل ۱: تعاریف و دیدگاه های مختلف..... ۱۰۰۹	سؤالات میکرو طبقه بندی شده فصل ۵..... ۱۰۵۹
سؤالات میکرو طبقه بندی شده فصل ۱..... ۱۰۱۴	پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۵..... ۱۰۶۳
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۱..... ۱۰۱۸	فصل ۶: یادگیری تعاونی یا مشارکت گروهی در یادگیری..... ۱۰۶۵
فصل ۲: اختلالات یادگیری در سیستم پردازشگری اطلاعات..... ۱۰۲۱	سؤالات میکرو طبقه بندی شده فصل ۶..... ۱۰۸۰
سؤالات میکرو طبقه بندی شده فصل ۲..... ۱۰۲۳	پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۶..... ۱۰۸۵
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۲..... ۱۰۲۵	فصل ۷: اولیاء و مربیان و توجه به فرآیند یادگیری ۱۰۸۷
فصل ۳: ویژگی های کودکان و نوجوانان با نشانگان اختلال در یادگیری..... ۱۰۲۹	سؤالات میکرو طبقه بندی شده فصل ۷..... ۱۰۹۸
سؤالات میکرو طبقه بندی شده فصل ۳..... ۱۰۳۷	پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۷..... ۱۱۰۲
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۳..... ۱۰۴۲	فصل ۸: تقویت اعتماد به نفس و پیشرفت تحصیلی ۱۱۰۳
فصل ۴: ضرورت آشنایی حسی - شناختی دانش آموزان در کلاس های عادی..... ۱۰۴۵	سؤالات میکرو طبقه بندی شده فصل ۸..... ۱۱۰۴
سؤالات میکرو طبقه بندی شده فصل ۴..... ۱۰۵۰	پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۸..... ۱۱۰۴
پاسخنامه تشریحی سؤالات فصل ۴..... ۱۰۵۳	منابع بخش ۶..... ۱۱۰۴
فصل ۵: برنامه ویژه آموزشی برای دانش آموزان ناتوان در یادگیری..... ۱۰۵۵	

نظریه شناختی (پیاژه، ویگوتسکی و برونر)

نظریه رشد شناختی پیاژه

تحقیقات اختصاصی پیاژه در زمینه هوش با کار در آزمایشگاه بینه در پاریس آغاز شد. پیاژه با توجه به پاسخ‌های کودکان به آزمون‌ها، متوجه پاسخ‌های نادرست آن‌ها و نوعی نظم و یکنواختی در اشتباهات شد. او توانست روش دقیقی برای پیگیری تفکر کودک برگزیند که به روش بالینی مشهور است. این روش از وابستگی کودک و آزمایشگر به روابط کلامی تا حد ممکن می‌کاهد.

در نظریه پیاژه تعدادی مفهوم زیربنایی وجود دارند که یادگیری آن‌ها به درک خواننده از کل نظریه کمک می‌کند.

تعادل‌یابی: منظور از تعادل یک حالت توازن شناختی بین درک ما از جهان هستی و تجربه‌هایمان است.

طرح‌واره: سنگ بنای تفکر به شمار می‌آید و به الگوهای سازمان‌یافته اندیشه و عمل که در تعامل بین انسان و محیط به کار می‌روند گفته می‌شود.

سازگاری: به فرایند همساز کردن طرح‌واره‌ها و تجربه‌ها با یکدیگر به منظور ایجاد تعادل گفته می‌شود. سازگاری به دو صورت انجام می‌گیرد؛ جذب مستلزم بروز پاسخی است که از پیش کسب شده است و انطباق وقتی است که رفتار کنونی شخص برای مقابله با محیط کافی نیست و نیاز دارد تا در رفتار خود تغییر ایجاد کند.

سازمان: اعمال ذهنی، پراکنده و نامرتب نیستند، بلکه با یکدیگر هماهنگی کامل دارند. سازمان به یک نظم منطقی حاکم بر دستگاه شناختی اشاره می‌کند.

ساخت شناختی: در نظریه پیاژه ساخت، عبارت است از ساختمان ذهن یا اندیشه‌های فرد. واکنش‌های ارثی نوزاد پس از گذشت نخستین روزهای زندگی از طریق تجارب او تغییر می‌یابند و به مکانیسم‌های تازه‌ای تبدیل می‌شوند که ساخت‌های شناختی نام دارد، این ساخت‌ها شالوده فعالیت‌های ذهنی کودک را می‌ریزد و حاصل تعامل‌های پیچیده بین عوامل زیستی و تجربی هستند.

کودک در مسیر رشد شناختی خود دوره‌های متفاوتی را پشت سر می‌گذارد که هر دوره از نظر ساخت شناختی با دوره‌های دیگر فرق دارد. به ساخت‌های شناختی دوران کودکی غالباً طرح‌واره گفته

حل مسئله هستند؛ یعنی اول رشد شناختی بعد زبان. به اعتقاد پیازه یادگیری سریع زبان در اواخر دوره حسی- حرکتی و اوایل دوره پیش‌عملیاتی حاصل رشد نمادسازی در مرحله حسی- حرکتی است. نه این‌که نمادسازی در نتیجه زبان‌آموزی است. بنابراین در دیدگاه پیازه زبان‌آموزی معلول نمادسازی است.

مراحل رشد شناختی پیازه

۱. **مرحله حسی- حرکتی (تولد تا دوسالگی):** در این مرحله کودکان از توانایی استفاده از حواس و اعمال خود برای درک جهان پیرامون استفاده می‌کنند. تعامل با محیط صرفاً عینی، آشکار و مرتبط با زمان حال است. کودکان در این دوره خودمحور (خودمدار) هستند؛ در مورد هر چیزی با توجه به خودشان داوری می‌کنند. در اواخر این دوره کودکان مفهوم بقای شیء یا ثبات شیء را کسب می‌کنند.

۲. **مرحله پیش‌عملیاتی (دو تا هفت سالگی):** علت نام‌گذاری این مرحله، آن است که کودک هنوز بر عملیات ذهنی تسلط نیافته است. در این مرحله، کودک با کمک زبان می‌تواند پدیده‌ها و امور مختلف را به‌طور نمادی بررسی کند. در این مرحله کودک خودمحور است؛ آنان بر تصورات شخصی خود تکیه می‌کنند و نمی‌توانند خود را در موقعیت دیگران قرار دهند. از ویژگی‌های دیگر، جان‌دارانگاری اشیا و امور است. به نظر این کودکان اشیای بی‌جان جان‌دار هستند. کودکان هنوز به مفهوم بقا یا نگهداری نرسیده‌اند.

۳. **مرحله عملیات عینی یا محسوس (هفت تا یازده سالگی):** کودکان در مرحله عملیات محسوس یا عینی قادر به درک مفهوم بقا می‌شوند. تفکر آن‌ها برحسب اعمال و موقعیت‌های عینی و واقعی است. توانایی اعمال منطقی را کسب می‌کنند، اما آن را به‌صورت محسوس و عینی انجام می‌دهند نه امور فرضی و پدیده‌های انتزاعی (مثال در ذهن خود شکل ماه را این‌رو و آن‌رو می‌کند). سایر ویژگی‌های این دوره به شرح زیر است:

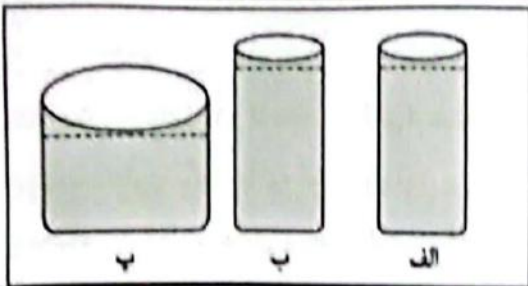
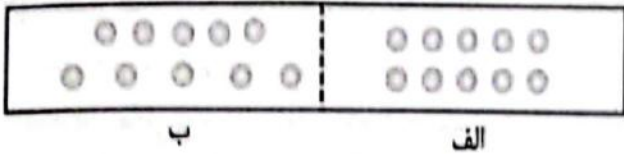
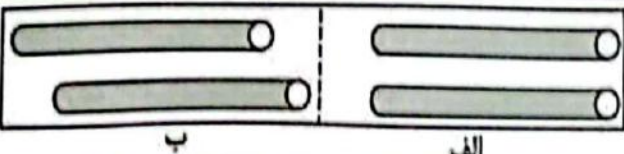
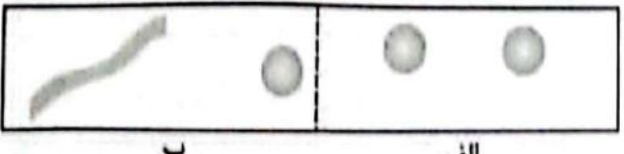
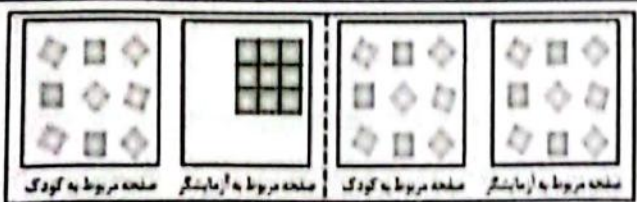
الف) **طبقه‌بندی کردن:** دسته‌بندی اشیا در گروه‌ها یا طبقه‌های مختلف براساس ویژگی‌های مشترک آن‌ها (دایره‌های سیاه را از دایره‌های سفید جدا می‌کند).

ب) **بازگشت‌پذیری:** توانایی به عقب برگرداندن مراحل انجام یک رشته عمل به‌طور ذهنی و رسیدن به نقطه آغاز (مایع ظرف پ را به ظرف ب برگردانید. مقدار اولیه به‌دست می‌آید).

ج) **ردیف کردن:** قرار دادن اشیا و امور پشت سرهم برحسب یکی از ویژگی‌های آن‌ها (ردیف کردن براساس وزن، بزرگی و کوچکی).

د) **این‌همانی:** تغییرات ظاهری اشیا در مقدار واقعی آن‌ها تغییری ایجاد نمی‌کند و کمیت یک شیء در شکل‌های مختلف «همان» است که در ابتدا بوده است (در انتقال مایع از ظرف مربع به ظرف دایره چون چیزی از آن کم یا به آن اضافه نشده است پس مقدار تغییر نکرده است).

- هـ) جبران: در تغییر شکل اشیا یک مورد دیگر را جبران می‌کند (اگرچه ارتفاع مایع درون ظرف پ کمتر از ظرف الف است، اما نسبت پهنای مایع درون ظرف پ بیشتر از ظرف الف است، بنابراین مایع با هم برابر است).
- و) عدم تمرکز: تأکید بر آشکارترین جنبه ادراکی اشیا (مثل ارتفاع) و نادیده گرفتن جنبه‌های مهم دیگر (عمق یا پهنای).
- مفاهیم بقا گوناگون‌اند و از جمله می‌توان بقای عدد، طول، ماده، فاصله، حجم، وزن و مایع را نام برد.

مثال	انواع مفهوم بقا
	بقای حجم مایع (شش تا هفت‌سالگی)
	بقای عدد (شش تا هفت‌سالگی)
	بقای طول (شش تا هفت‌سالگی)
	بقای ماده (هفت تا هشت‌سالگی)
	بقای سطح (نه تا ده‌سالگی)

جدول ۲-۳-۱

۴. مرحله عملیات صوری یا انتزاعی (یازده تا پانزده‌سالگی): کودک توانایی تفکر برحسب امور انتزاعی را کسب می‌کند و بر قوانین متعلق صوری مسلط می‌شود. اندیشه‌های کودک علاوه‌بر

اشیای محسوس، موارد احتمالی و فرضی نیز است؛ بنابراین کودک قادر است تفکر عملی مبتنی بر روش فرضیه‌ای-قیاسی را به کار ببرد؛ یعنی می‌تواند به طرح فرضیه پردازد و بدون مراجعه به اشیای محسوس به واریسی فرضیه خود اقدام کند. در این مرحله خودمحوری نوجوانی پیش می‌آید، نوعی خودآگاهی و باور مبنی بر این که همان قدر که من به خود علاقمند هستم، دیگران نیز به او علاقه دارند و نوجوان احساس منحصر به فرد بودن دارد.

مرحله تفکر پیش‌عملیاتی دو مرحله فرعی دارد:

الف) تفکر پیش‌مفهومی (دو تا چهار سالگی): کودکان به مفهوم‌آموزی دست می‌یابند. طبقه‌بندی اشیاء را برحسب شباهت‌هایشان آغاز می‌کنند. در باور آن‌ها همه مردها «بابا» هستند. منطق کودکان این دوره، تمثیلی است (گاو حیوان بزرگ و چهارپا است. آن حیوان بزرگ و چهارپا است؛ پس گاو است).

ب) تفکر شهودی (دو تا هفت سالگی): کودک مسائل را به‌طور شهودی حل می‌کند. شاخص‌ترین ویژگی تفکر آن‌ها این است که هنوز به مفهوم بقا یا نگهداری ذهنی دست نیافته‌اند (مثال آب‌های یکسان در دو ظرف غیرهم‌شکل).

کاربردهای آموزشی نظریه رشد شناختی پیاژه

دانش‌اندوزی بشر: در گذشته به‌طور کلی دو نظریه عمده برای تبیین دانش‌اندوزی بشر وجود داشت؛ نظریه اول به وجود واقعیت خارج از ذهن انسان قائل است و ذهن انسان را شبیه دوربین عکاسی می‌داند که عین واقعیت را به ذهن منتقل می‌کند. طبق این نظریه اولاً دنیای خارج، مستقل از ذهن بشر است. ثانیاً تفاوت بین بزرگسالان و کودکان در این است که بزرگسالان تصاویر بیشتری از واقعیت در ذهن خود دارند. یادگیری هم به این نحو در این نظریه تبیین می‌شود. در نظریه دوم هیچ‌چیز خارج از ذهن انسان به‌عنوان واقعیت مستقل وجود ندارد، بلکه هر چه هست در خود ذهن قرار دارد. طبق این نظریه، ذهن انسان شبیه پروژکتور است نه دوربین عکاسی که کودکان با مجموعه‌ای فیلم از پیش آماده‌شده که با خود به ارث می‌آورند، متولد می‌شوند. دانش‌اندوزی درباره جهان مستلزم نشان دادن این فیلم‌ها از طریق پروژکتور (ذهن) روی صفحه سیاه (دنیا) است. در نتیجه ما هیچ‌چیز نمی‌آموزیم و تفاوت بزرگسالان و کودکان در این است که بزرگسالان فیلم‌های بیشتری به نسبت کودکان در دنیا نشان داده‌اند. تفاوت بین انسان‌ها هم حاصل اختلاف بین نوع فیلم‌ها و کیفیت نشان دادن آن‌هاست.

نظریه پیاژه تبیین دیگری از دانش‌اندوزی بشر را به‌دست می‌دهد. او منکر وجود دنیای خارج از ذهن نیست، اما معتقد هم نیست که آنچه از واقعیت در ذهن ما منعکس می‌شود نسخه برگردان واقعیت است. طبق نظریه پیاژه کودکان واقعیت را از طریق تجارب شخصی خود با محیط ادراک می‌کنند، مانند نقاش (دو نظریه بالا، دوربین و پروژکتور را مثال آورده‌اند)، پیاژه می‌گوید همان‌طور که نقاش واقعیت را

سوالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل سوم

۱- کدام نظریه سازنده‌گرایی به واقعیت عینی خارج از ذهن باور دارد، اما می‌گوید یادگیرنده آن را در ذهن خود بازسازی می‌کند؟

- (۱) روان‌شناختی (۲) اجتماعی (۳) برون‌داد (۴) رادیکال

۲- همه موارد زیر را می‌توان وابسته به رویکرد سازنده‌گرایی دانست به جز:

- (۱) روان‌شناسی گشتالت (۲) نظریه پیازه
(۳) رفتارگرایی (۴) نظریه برونر

۳- مشارکت پیرامونی‌روا با کدام اصطلاح زیر هم‌معنا است؟

- (۱) شاگردشناختی (۲) آموزش بالا به پایین
(۳) خودنظم‌دهی (۴) خودکارآمدی

۴- از محدودیت‌های مرحله پیش‌عملیاتی در نظریه پیازه که مانع هرگونه آموزشی در این مرحله می‌شود کدام است؟

- (۱) خودمداری (۲) دیگرپیروی (۳) عدم تعادل عاطفی (۴) واقع‌گرایی

۵- ورتایمر بنیان‌گذار روان‌شناسی گشتالت به کدام روش یا روش‌های آموزشی زمان خود ایراد می‌گرفت؟

- (۱) روش مبتنی بر منطق (۲) روش مبتنی بر تداعی‌گرایی
(۳) روش اکتشافی (۴) گزینه‌های (۱) و (۲)

۶- در نظریه یادگیری معنی‌دار آزوبل، مطالب معنی‌دار به مطالبی گفته می‌شود که:

- (۱) منسجم و منطقی و قابل درک و فهم باشند.
(۲) با مطالب یاد گرفته‌شده قبلی قابل ارتباط باشند.
(۳) یادگیری آن‌ها نیازی به مطالعه و تمرین نداشته باشد.
(۴) قابل تجزیه به عناصر ساده باشند.

۷- خانم روشن معلم درس ریاضی، ضمن توضیح دادن راه‌حل یک مسئله برای دانش‌آموزان می‌گوید:

«دقت کنید. خیلی مهم است که این قسمت را به درستی انجام دهید». کدام مرحله از یادگیری

مشاهده‌ای مورد تأکید این معلم است؟

- (۱) توجه (۲) به یادسپاری (۳) بازآفرینی (۴) انگیزشی

۸- علی می‌بیند دوستانش مقررات مدرسه را زیر پا می‌گذارند و هیچ اتفاقی نمی‌افتد، دفعه بعد او نیز

به آن‌ها می‌پیوندد. این نمونه‌ای از کدام تأثیر یادگیری از راه مشاهده است؟

- (۱) آموزش رفتارها و مهارت‌های تازه (۲) تشویق و ترغیب رفتارهای قبلاً آموخته‌شده
(۳) ضعیف کردن اثر بازدارنده‌ها (۴) جلب توجه

۱۶۲- کدام مورد از موارد زیر در خصوص حافظه و انواع آن صحیح است و آن موارد کدام‌اند؟

- الف. بزرگترین محدودیت حافظه کوتاه‌مدت، ماهیت غیرفعال آن است.
 ب. حافظه واکنش‌های هیجانی، یکی از انواع حافظه‌های بلندمدت است.
 ج. بیشتر آنچه در مدارس آموزش داده می‌شود، دانش بیانی است در حافظه بیانی ذخیره می‌شود.
 د. حافظه بیانی برخلاف حافظه غیربیانی، وابسته به یادآوری فعال یادگیری‌های قبلی نیست.

(استفاده‌ای ۱۴۰۲)

(۲) دو: «الف» - «ب»

(۱) دو: «ب» - «ج»

(۴) سه: «الف» - «ج» و «د»

(۳) سه: «ب» - «ج» و «د»

۱۶۳- مطابق با نظریه پیازده در کدام یک از مراحل زیر، معلمان با «دانش‌آموزان آرمانگرا و اغلب

(استفاده‌ای ۱۴۰۲)

ناسازگار» مواجه هستند؟

(۲) عملیات عینی

(۱) حسی - حرکتی

(۴) پیش‌عملیاتی

(۳) عملیات صوری

۱۶۴- معلمی که به جای واقعیت‌ها یا اطلاعات پراکنده، ساختار بنیادی دانش یا مفاهیم، اصول و روش‌های پژوهش یک نظام علمی را به دانش‌آموزان خود می‌آموزد، براساس کدام نظریه

(استفاده‌ای ۱۴۰۲)

یادگیری عمل می‌کند؟

(۲) رشد شناختی برونر

(۱) شرطی‌سازی وسیله‌ای ثرندایک

(۴) شرطی‌سازی فعال اسکینر

(۳) شرطی‌سازی کلاسیک پاولف

۱۶۵- منظور از «تعیین‌گری متقابل» در نظریه بندورا تأثیر متقابل کدام موارد بر یکدیگر است؟

(استفاده‌ای ۱۴۰۲)

(۱) عوامل تقویت‌کننده و محدودکننده رفتار

(۲) محرک‌های شرطی و غیرشرطی رفتار

(۳) عوامل شخصی، محیط و رفتار

(۴) عوامل شخصی، باورها، نگرش‌ها و انتظارات

۱۶۶- براساس نظریه جدید بندورا، «توانایی فراشناختی تفکر درباره جهت‌ها، پیامدها و معنای نقشه‌ها

(استفاده‌ای ۱۴۰۲)

و اعمال ما» اشاره به کدام یک از جنبه‌های عاملیت انسانی دارد؟

(۴) پیش‌اندیشی

(۳) عمدی بودن

(۲) خود واکنش‌سازی

(۱) اندیشه‌ورزی

۱۶۷- «پدیده جانشینی» «محو اثر» به ترتیب، از دلایل فراموشی اطلاعات از کدام حافظه هستند؟

(استفاده‌ای ۱۴۰۲)

(۲) کوتاه مدت - کوتاه مدت

(۱) بلند مدت - بلند مدت

(۴) کوتاه مدت - بلند مدت

(۳) بلند مدت - کوتاه مدت

پاسخ سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل سوم

- ۱- گزینه «۳» صحیح است.
در سازنده‌گرایی برون داد، کسب دانش واقعیت جهان بیرونی را انعکاس می‌دهد.
- ۲- گزینه «۳» صحیح است.
در سال‌های اخیر اندیشه‌های روان‌شناسان سازنده‌گرا، برخاسته از نظریه کسانی چون پیازه و ویگوتسکی و برونر، فرض‌های زیربنایی اندیشه‌های رفتارگرایان را به چالش گرفته است.
- ۳- گزینه «۱» صحیح است.
- ۴- گزینه «۱» صحیح است.
خودمداری به معنی عدم درنظر گرفتن دیدگاه دیگران است.
- ۵- گزینه «۴» صحیح است.
ورتایمر به دو روش معمول آموزشی زمان خود، یعنی روش مبتنی بر منطق و روش مبتنی بر تداعی‌گرایی ایراد می‌گرفت و می‌گفت: «این روش‌ها مانع درک و فهم یادگیرنده می‌شوند».
- ۶- گزینه «۲» صحیح است.
- ۷- گزینه «۱» صحیح است.
فرایند توجه و توجه کردن ضامن یادگیری نیست، ولی شرط لازم برای یادگیری مشاهده‌ای است.
- ۸- گزینه «۳» صحیح است.
به مبحث مربوط به کاربردهای آموزشی نظریه بندورا مراجعه شود.
- ۹- گزینه «۲» صحیح است.
- ۱۰- گزینه «۲» صحیح است.
شناخت کودک در دوسالگی به طور عمده از راه حواس و درگیری فیزیکی و حرکتی با محیط تحول می‌یابد.
- ۱۱- گزینه «۴» صحیح است.
رشد هوش یعنی آنچه کودک در پیش خود می‌آموزد، یعنی چیزی که هیچ‌کس نمی‌تواند به کودک آموزش دهد و او به تنهایی آن را کشف می‌کند، این رشد است که زمان می‌خواهد.
- ۱۲- گزینه «۳» صحیح است.
یادگیری واقعی کودکان در زمان معین و بر طبق یک توالی منظم انجام می‌گیرد و کوشش در جهت تسریع مراحل رشد شناختی کودکان مفید نیست.
- ۱۳- گزینه «۱» صحیح است.